

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-818

14.9.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Innskuddspensjon – avtalt utbetalingstid – misnøye med avkastning.

Forsikrede var omfattet av en innskuddspensjonsordning hvor utbetalingstiden kunne reduseres, da utbetalingene utgjorde mindre enn 20 % av G. Forsikrede anførte at det muntlig ble avtalt en utbetalingstid på 5 år. Av tilsendt pensjonskapitalbevis fremgikk at utbetalingstiden var 4 år. Saken reiste spørsmål om utbetalingsperioden var 4 eller 5 år, samt om pensjonskapitalen hadde fått rett avkastning. Nemnda bemerket at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at det forelå avtale om en utbetalingsperiode på 5 år. Mht. spørsmål om avtalens verdi/avkastning, så falt denne type spørsmål utenfor nemndas mandat. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1949) har vært omfattet av innskuddspensjonsordning via arbeidsgiver i DNB Livsforsikring og av tilsendt pensjonskapitalbevis fra 2011 fremgikk:

Du velger hvor mange år alderspensjonen skal utbetales over. Minste utbetalingstid er 10 år, og minimum til fylte 77 år. Hvis årlig pensjon blir lav kan utbetalingstiden likevel forkortes.

I forbindelse med ønske om uttak av alderspensjon tok forsikrede kontakt med selskapet i mars 2016 og fikk 1.4.16 tilsendt pensjonskapitalbevis hvor bl.a. utbetalingsstørrelse og utbetalingsperioden fremkom. Det siteres:

Pensjonskapitalen blir utbetalt som alderspensjon fra 1. april 2016. Månedlig utbetaling vil variere avhengig av verdiutviklingen på kapitalen. Første måned vil utbetalingen utgjøre ca. 1.695 kroner. Pensjonen utbetales til og med 31. mars 2020.

Forsikrede kontaktet selskapet sommeren 2020 og mente at det var avtalt 5 års utbetalingstid. Selskapet viste til informasjonen i pensjonskapitalbeviset om 4 års utbetalingstid og forsikrede sendte deretter inn klage til FinKN.

Av vilkår for aktuelle avtale datert 1.1.16 pkt. 3.4 fremgikk:

3-4 Alderspensjon

1. Uttak av alderspensjon

Alderspensjonen kan tidligst tas ut fra fylte 62 år. Det kan likevel avtales at alderspensjonen kan tas ut tidligere enn 62 år for spesielle yrker, jf. loi § 7-1. Pensjonen skal minimum utbetales frem til fylte 77 år og minste utbetalingstid er 10 år, jf. loi § 7-4 (1). Uttaket er uavhengig av om medlemmet fortsatt har heltids- eller deltidsstilling.

Blir pensjonen på det tidspunktet utbetalingen skal starte mindre enn 20 % av G, kan DNB Liv omgjøre utbetalingstiden til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetalingen skal utgjøre 20 % av G eller minst mulig over dette beløpet. ...

Av lov om innskuddspensjon § 7-2 (3) fremgikk:

Graden av uttak av pensjonskapitalen kan likevel ikke være mindre enn det som er nødvendig for at årlig alderspensjon utgjør om lag 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det i telefonsamtale med selskapet ble inngått avtale om en utbetalingsperiode på 5 år, noe som ville doble pensjonsutbetalingen i forhold til den avtalte utbetalingsperioden på 10 år. Forsikrede anførte på denne bakgrunn at selskapet ikke ensidig kunne endre denne avtalen. Forsikrede anførte også at avkastning på pensjonskapitalen hadde vært for lav.

Selskapet har i det vesentlige anført at det fremgår av både pensjonskapitalbeviset og av vilkårene at utbetalingsperioden kan endres dersom utbetalingene vil utgjøre mindre enn 20 % av G, jf. også LOI § 7-2 (3). I aktuelle sak er utbetalingsperioden endret slik at utbetalingene utgjør minst 20 % av G. I april 2016 var saldo på avtale kr 81 366, noe som innebar at saldo var for lav til at utbetalingsperioden kunne være 5 år. Forsikrede ble informert om en utbetalingsperiode på 4 år i tilsendt pensjonskapitalbevis og selskapets pensjonsytelser har således vært i samsvar med avtalen og rammeregelverket. Mht. avkastningen av pensjonskapitalen anførte selskapet at forsikrede hadde mottatt den avkastningen forsikrede hadde krav på basert på hvordan pensjonskapital hadde blitt forvaltet i perioden. Selskapet viste til informasjon om investeringsvalg i pensjonskapitalbeviset hvor det bl.a. fremgår:

Du velger selv hvordan pensjonskapitalen din skal investeres innenfor DNB Livs investeringsmeny. Du har selv risikoen for verdiutviklingen, også om den blir negativ. Informasjon om hvordan pensjonskapitalen din er investert i dag og hvordan du eventuelt endrer dette finner du ved å logge deg inn i nettbanken på dnb.no.

Pensjonskapitalen hadde fra uttaksdato blitt forvaltet i aktiv forvaltning og forsikrede hadde ikke foretatt noen endringer i uttaksperioden, verken da det gjaldt investeringsvalg eller hvordan avtalen skulle forvaltes. Forsikrede hadde også mottatt informasjon om at passiv forvaltning gir lavere forvaltningskostnader.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om hvilken utbetalingstid som er avtalt, herunder om forsikrede har sannsynliggjort en annen utbetalingsperiode enn hva som fremkommer av pensjonskapitalbeviset.

Nemndas vurdering av saken baserer seg på fremlagt skriftlig dokumentasjon.

Det følger av pensjonskapitalbevis fra 2011 at minste utbetalingstid er 10 år. Videre fremgår det en endring i utbetalingstiden i pensjonskapitalbevis datert 1.4.16. Det følger av dette at utbetalingene startet 1.4.16 og opphører 31.3.20, dvs. 4 år. Forsikrede har anført at det foreligger en muntlig avtale om utbetalingsperiode på 5 år, men har ikke fremlagt noen dokumentasjon på en slik endringsavtale. Etter nemndas syn er det klart at forsikringstaker ikke har sannsynliggjort at det er inngått avtale om utbetalingstid på 5 år.

På bakgrunn av forsikredes anførsler bemerkes det for ordens skyld at det fremgår av kapitalbeviset, vilkårene og rammeregelverket, at selskapet kan endre utbetalingsperioden i de tilfeller hvor utbetalingene ellers vil utgjøre mindre enn 20 % av G, jf. vilkårenes pkt. 3.4 og lov om innskuddspensjon § 7-2(3).

Spørsmål om avtalens verdi, herunder spørsmål om avkastningens størrelse, tar ikke nemnda stilling til. Finanstilsynet er tilsynsorgan mht. hvordan avkastning skal beregnes. Det følger av nemndas saksbehandlingsregler pkt. 1 at tvister som hører inn under annen klageordning eller tilsynsmyndighet, ikke omfattes av nemndas mandat. Dette gjelder bl.a. klager knyttet til størrelsen på forsikringspremien, selskapets gebyrer/kostnader og/eller avkastningens størrelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).